

Rola długoterminowego oszczędzania w budowaniu bezpiecznej przyszłości Polaków

Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK) startują w tym roku i będą dobrowolnym systemem oszczędzania długoterminowego na własne cele, w tym emerytalne, skierowanym do pracowników odprowadzających składki do ZUS. Pierwsze przedsiębiorstwa, te największe, zatrudniające ponad 250 osób, począwszy od 1 lipca br. do 12 listopada br. będą musiały utworzyć PPK.

Robert Juszcak

ekspert Esaliens Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych

To kolejne już rozwiązanie, po kierowanych do pracodawców Pracowniczych Programach Emerytalnych (PPE), Indywidualnych Kontach Emerytalnych (IKE) i Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE), które wspiera proces długoterminowego oszczędzania na preferencyjnych warunkach. Coraz bogatsze możliwości w tym zakresie to sygnał o coraz ważniejszej roli oszczędzania w życiu Polaków i rosnącej świadomości w tym obszarze.

Kapitał pod ochroną

Same PPK mogą odegrać ważną rolę w budowaniu oszczędności-

wego kapitału Polaków. Przede wszystkim środki zgromadzone w ramach tego rozwiązania będą stanowić prywatną własność osoby oszczędzającej, podobnie jak w PPE, IKE i IKZE. Zatem wbrew obawom części społeczeństwa, nie grozi im sytuacja, która spotkała OFE, z którymi nie mają nic wspólnego choćby dlatego, że są organizowane i współfinansowane przez pracodawców. Kapitał zebrany poprzez odprowadzanie składek finansowanych przez pracownika i pracodawcę oraz zasilanych przez państwo (wpłata powitalna i wpłaty roczne), będzie inwestowany w fundusze zdefiniowanej daty, w przypadku których strategia inwestycyjna zmienia się w zależności od wieku oszczędzającego. Jest to rozwiązanie, w którym uczestnik nie zmienia funduszu, to fundusz się dostosowuje i zmienia. Ma to na celu tym większą ochronę kapitału i bezpieczniejszą politykę inwestycyjną funduszu, im bliższy będzie termin uzyskania uprawnień do wypłaty zgromadzonych środków. Zatem portfel inwestycyjny funduszu starszej osoby

będzie w większej części złożony z aktywów o mniejszym ryzyku inwestycyjnym, natomiast fundusz młodszego uczestnika PPK będzie składał się w większym stopniu z aktywów o większym ryzyku, ale również o większym potencjale zysku.

Różne źródła finansowania

Wielkim atutem PPK, o którym już wspomniano powyżej, jest fakt, że do składki pracownika, poza nim samym, dokłada się również pracodawca, u którego jest zatrudniony oraz trzecia strona – państwo. Ustawa zakłada bowiem trzy źródła finansowania składek na rzecz pracownika: składkę pracownika, składkę pracodawcy oraz dopłatę ze strony Funduszu Pracy. Podstawowa i obowiązkowa wpłata pracodawcy do PPK to 1,5 proc. wynagrodzenia brutto pracownika, natomiast jest możliwa jeszcze wpłata dodatkowa w wysokości do 2,5 proc. wynagrodzenia brutto. W sumie można od pracodawcy dostać składkę w wysokości 4 proc. Tu warto wspomnieć, że wielu pracodawców, walcząc o kandydatów do pracy w procesie rekrutacji, może zdecydować się na wariant maksymalny, który może dotyczyć wybranej grupy pracowników. Na dopłaty ze strony budżetu Państwa składa się składka powitalna w wysokości 250 zł oraz coroczne zasilania konta pracownika kwotą 240 zł. Dodatkowo

PPK cechują niższe, ograniczone ustawowo, opłaty za zarządzanie aktywami – nie mogą one przekroczyć 0,6 proc. wartości zgromadzonych środków rocznie. Warto zwrócić uwagę na to, że przy takiej konstrukcji dopłat najbardziej skorzystają osoby najmniej zarabiające, ponieważ otrzymają one proporcjonalnie najwyższe wpłaty z budżetu państwa w stosunku do własnych składek. Z racji wielu źródeł finansowania środki zgromadzone w PPK w zdecydowanie mniejszym stopniu powinny kojarzyć się z przymusem i wieloma osobistymi wyrzeczeniami, a raczej z korzyściami uczestnictwa w programie. To niewątpliwa zachęta do oszczędzania w tej nowej formie, dotychczas niedostępnej na naszym rynku. Kilka państw takie rozwiązania wprowadziło już kilka lat temu i są one cenione zarówno przez pracowników, jak i pracodawców.

Jak większość rozwiązań trzeciofilarytowych, także oszczędzanie w ramach PPK będzie przebiegało na preferencyjnych warunkach. Należy zwrócić uwagę na to, że zgromadzone środki będą mogły być dziedziczone bez konsekwencji w postaci podatku od spadków i darowizn. Kapitał zebrany w PPK przy wypłacie w ustawowym terminie i na określonych warunkach (m.in. po 60. roku życia) będzie mógł być wypłacony bez potrąceń, m.in. bez 19 proc. podatku od do-

chodów kapitałowych (tzw. „podatku Belki”).

Kwestią wartą uwagi jest również synergia z pozostałymi rozwiązaniami emerytalnymi z trzeciego filara. Posiadanie PPK nie wyklucza bowiem założenia i prowadzenia np. IKE i IKZE. Sumując wszystkie możliwości i przywileje każdej z opcji można na bardzo preferencyjnych warunkach odkładać coraz więcej środków z myślą o przyszłej emeryturze. Te oszczędności są o tyle ważne, że mogą mieć znaczący wpływ na naszą jakość życia po zaprzestaniu aktywności zawodowej. Symulacje emerytury z ZUS nie skłaniają do optymizmu, dlatego dodatkowe pieniądze mogą okazać się nieodzowne, jeśli myślimy poważnie o zbudowaniu zaplecza finansowego na emeryturę i godziwym życiu.

Swobodnie dysponować zgromadzonym kapitałem

Niewątpliwą zaletą PPK jest również swoboda w dysponowaniu zgromadzonym kapitałem. Może on być wykorzystany na określonych warunkach również wcześniej, np. w przypadku choroby pracownika czy osób bliskich lub na wkład własny na mieszkanie (w takim przypadku ustawodawca przewidział procedurę jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych w ramach PPK, ale z koniecznością ich zwrotu w okresie 15 lat). W ostateczności z uczestnictwem w PPK można również w każdej chwili zrezygnować, jednak ponosząc dość wysokie koszty wynikające z wcześniejszych ulg i dopłat. PPK, ze względu na swoją konstrukcję, może stymulować proces oszczędzania na dużą skalę jak na polskie warunki. Biorąc pod uwagę, że na rynku polskim od lat funkcjonują takie rozwiązania jak PPE, IKE i IKZE, trzeba przyznać, że już w tym momencie Polacy mają spory wachlarz możliwości, jeżeli chodzi o prywatne budowanie kapitału emerytalnego. Zakładając, że w kolejnych latach coraz więcej osób będzie uczestniczyć w PPK oraz wykorzystywać takie rozwiązania jak PPE, IKE i IKZE, na przyszłość będzie można spojrzeć w pozytywnych barwach, a nie liczyć wyłącznie na państwową emeryturę. Dodatkowo, rozwiązania w zakresie dziedziczenia środków sprawią, że kolejne pokolenie będzie startowało już z innego pułapu – zarówno kapitałowego, jak i mentalnego. Nie należy zapominać również o walorach edukacyjnych programu. Dla wielu pracowników będzie to pierwszy kontakt z rynkiem kapitałowym. Warto o tym wszystkim pamiętać, oceniając PPK i jego wpływ na finansową sytuację Polaków.

